

Tarihçe

İmam Hatip Tarihi

İmam Hatip Okullarının ilk örnekleri Osmanlı devletinin son dönemine dayanmaktadır. 1912 yılında genel eğitim yapan medreselerden farklı olarak Tevchi Cihat Nizamnameleriyle vaizler yetiştirmek amacıyla *Medresetü'l-Vâizîn* adı altında öğretim kurumları açılmıştır. 1913 yılında ise imam ve hatip yetiştirmek amacıyla *Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ* kurumları öğretime başlamıştır.

Medresetü'l-Vâizîn

6 Şubat 1912 tarihinde yayımlanan bir nizamname ile İslam'ın medeniyet kurup geliştiren bir din olduğu ifade edilmiş, onun faziletlerini ve güzelliklerini insanlık âlemine anlatabilecek kâmil insanlar, başka bir ifadeyle 'İslam tebliğcileri' yetiştirmek amacıyla *Medresetü'l-Vâizîn* kurulmasına karar verilmiştir. *Medresetü'l-Vâizîn* 'in ders içeriği dini yoğunlukta olmasına rağmen edebiyat, tarih, coğrafya, matematik, geometri, hukuk bilgisi, sağlık bilgisi, felsefe, astronomi, sosyoloji, iktisat gibi gerek fen bilimleri gerek sosyal bilimler de bu medreselerde önemli bir yekûn tutmuştur. *Medresetü'l-Vâizîn* 'den mezun olanlar Askeri birliklerin imamlığı ile vaizlik görevlerine atanabiliyordu. Fakat bu kurumlardan beklenen netice elde edilememiştir. Vaizlerin iyi yetişememiş ve yetersiz olmasının sebebi olarak ülkenin içinde bulunduğu siyasi, sosyo-ekonomik durum, öğrencilerin askere alınması, hocaların yetersizliği gibi durumlar gösterilebilir.

Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ

Osmanlı Devleti 1913 yılında *Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ*'yı açmıştır. O dönemde mevcut imam ve hatip sayısında eksikliğin olması, yeterli nitelikte imam ve hatip bulunmaması gibi durumlar söz konusuydu. Daha nitelikli, bilinçli ve bilgili imam ve hatip yetiştirmek amacıyla bu kurumlar açılmıştır. Bu Medreselerde yalnızca dini ağırlıklı eğitim uygulanmıştır. Fakat bu kuruma ilginin yetersiz olduğu görülmüştür. Gerekçe olarak buradan mezun olacakların mali destekten ve istihdam edilme garantisinden mahrum olmaları gösterilmektedir. Bir başka sebep olarak da o sıralarda devletin Birinci Dünya Savaşına girmiş olması söylenebilir.

Evkâf-ı Hümâyûn Nezâreti'ne bağlı olarak açılmış *Medresetü'l Vâizîn* ile *Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ*'dan beklenen netice alınmayınca bu kurumlar *Medresetü'l-İrşâd* adı altında iki şube halinde birleştirilmiştir. *Medresetü'l-İrşâd*, medreselerin kapatılış tarihi olan 1924 tarihine kadar açık kalabilmiş bu tarihe gelindiğinde diğer medreselerle birlikte kapatılmıştır.

Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu

Osmanlı Devletinin son dönemi ile Cumhuriyetin ilk yılında öğretime açık olan medreseler iki isim altında toplanmıştır. Biri Medâris-i İlmîye diğeri İstanbul merkezli Dârü'l-Hilâfe Medreseleri olmak üzere bunlar iki gruptur. 3 Mart 1924 tarihinde TBMM'den geçirilip 6 Mart'ta yayımlanan Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu ile tüm medreseler Milli Eğitim Bakanlığına bağlanmış olmasına rağmen nakledilen tamimle Medâris-i İlmîye olarak bilinenler kapatılmıştır. Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu eğitim ve öğretim kurumlarını kapatmaya yönelik değil, yönetim ve denetimin tek elde toplanmasına yönelik bir kanundur. Bu kanunla yönetim ve denetim Maarif Vekâleti'ne verilmiştir. Buna rağmen daha sonra Maarif Vekili olan Hüseyin Vasıf 11 Mart 1924 günü ilgili makamlara gönderdiği telgrafla kanunun 2. maddesiyle Maarif Vekâleti'ne bağlanmış olan medreseleri kapatmıştır. Diğer okullara ise dokunmamıştır. Dârü'l-Hilâfe Medreseleri ise 1924 yılında İmam ve Hatip Mekteplerine dönüştürülmüştür.

İmam Hatip Mektepleri

Tevhîd-i Tedrîsât Kanunu kabulüyle İmam Hatip Mektepleri fiilen öğretime başlamıştır. Türkiye'nin çeşitli illerinde bu mektepler açılmıştır. Ders programı *Medresetü'l-Vâizîn*'in geliştirilmiş biçimine benzeyen İmam Hatip Mekteplerinde dini ağırlıklı derslerin yanında hüsn-i hat, Fransızca, tarih toğrafya, cebir, nebatat, fizyoloji, musiki, ruhiyat (psikoloji), içtimaiyat (sosyoloji) gibi ilimler de okutulmaktaydı. Ancak bu mekteplerin ömrü de uzun olmamıştır. Bazı kesimlere göre bu mektepler yeterince öğrenci bulamamış ve bundan dolayı kendiliklerinden kapanmışlardır. Bu ise yersiz bir iddiadır. Şöyle ki;

- Daha açılışlarının ilk yıllarından itibaren Bakanlık tasarruf tedbirleri adı altında - diğer mekteplere değil - yalnızca İmam Hatip Mekteplerine tahsisat ayırmamış, yani maddi yardımı kesmiştir.
- Mektepler açılmış fakat devletçe mezunlarına istikbal vaat edilmemiş, yani devlet resmi ve maaşlı görev vermemiştir.
- Birtakım bahanelerle hocalar görevlerinden alınmıştır.

Tüm bunlara rağmen İmam Hatip Mektepleri yeterli öğrenci sayısını elde etmiş, hatta diğer okullara göre fazla mevcut bile oluşturmuştur. Fakat çeşitli gerekçeler gösterilerek Eylül 1930 yılında İmam Hatip Mektepleri de kapatılmıştır.

1930-1945 yılları arası genel durum

Laikliğin ilanı gerekçe gösterilerek dini alana yönelik çeşitli baskılar uygulanmış, halk dini bakımdan cahil bırakılmıştı. Çeşitli bahanelerle kapatılan İmam Hatip Mektepleri sonrası toplumun ihtiyacı olan imam, hatip, vaiz yetişememiş, bu hususta büyük açık oluşmuştu. Herkes kendi başının çaresine

bakmak mecburiyetinde kalmıştı. Hal böyle olunca sağlıklı bilgiye ulaşmaktan yoksun olan insanlar arasında batıl inanışlar yaygınlaşmaya başlamıştı. 1945 yılında ise fiili olarak demokrasiye geçilmesiyle Celal Bayar liderliğinde Demokrat Parti kuruldu. Bu parti dine karşı daha müspet bir tavır aldı. Bu da mevcut CHP iktidarını zora soktu. Seçimlere yaklaşırken dini hayatı ilgilendiren konularda bazı adımlar atmak ve icraatlarda bulunmak durumunda kaldı. Bunlardan biri de İmam Hatip Yetiştirme Kursları idi.

İmam Hatip Yetiştirme Kursları

Müslüman vatandaşların imamlık ve hatiplik gibi dini hizmetleri ifa edecek elemanlara da ihtiyaçları olduğu ve bunları yetiştirecek öğretim müesseselerinin kurulması lazım geldiği tespit edilmiştir. Bunun neticesinde 21 Mayıs 1948 tarihinde İmam Hatip Yetiştirme Kursları açılması önergesi kabul edilmiştir. Bu kursların süresi 10 aydır. Türkiye genelinde toplamda 10 tane de kurs merkezi açılmıştır. Kursun programı Fıkıh hariç dini dersleri içerirken, bunun yanında tarih, coğrafya, Türkçe gibi kültür derslerine de yer verilmesine rağmen matematik ve fen grubu dersleri hiç verilmemiştir.

İmam-Hatip Yetiştirme Kursları samimi olarak ve gerçekten had safhaya gelmiş bulunan din görevlisi ihtiyaçını karşılamaktan ziyade demokrasiye geçişte siyasi bir yatırım gerekçesiyle açılmıştır. Zira daha baştan İmam Hatip Okulu olarak düşünülüp daha uzun süreli ve gerçekçi bir program hazırlamak yerine kurs olarak faaliyete geçirilmiştir. Hocalara yeterli ücret verilmemiş, öğrencisine de istikbal vaat edilmemiştir. Bu yüzden tamamen göstermelik ve sembolik olarak açılan kurslar birkaç yıl içerisinde tarihe mal olmuşlardır.

İmam Hatip Okulları

1950 siyasal seçimleri sonrası iktidar Demokrat Partiye geçmiştir. İmam Hatip Okulları (İHO) açma konusu uzun süre tartışıldıktan sonra açılması zaruretine kani olduklarını açıklamışlardı. 17 Ekim 1951 günü Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin onaylamasıyla İmam Hatip Okulu açma kararı yürürlüğe girmiştir. Kararnameye göre 7 ilde birer İHO açılmıştır. İHO, 1954-1955 öğretim yılı sonunda ilk mezunlarını verdikten sonra 3 yıllık lise kısmı da açılmıştır. Böylece 4+3=7 yıllık bir ortaöğretim kurumu haline gelmiştir.

İmam Hatip Okullarının ilk hukuki dayanağı, Tevhîd-i Tedrisât Kanununun 4. Maddesidir. Resmi kuruluş amacı; Türk Milletine hitap edecek, olgun, kültürlü hatip ve imamların yetişmesini sağlamaktır. Halkın beklentisine göre bu kurumların amacı insanların dini ve manevi alanda içine düşürülmüş bulunduğu sefaletten ve perişanlıktan kurtulmasına yardımcı ve destek olmak, kendilerine ve çocuklarına dini öğretecek, mihrapta namaz kıldırarak, minberde hutbe okuyacak, kürsüde vaaz edecek, cenazesini dini kurallara göre kaldıracak, öldüğü zaman arkasından Fatihâ okuyacak kısaca kendisine dini yönden hizmet edecek elemanların yetişmesini sağlamaktır.

İmam Hatip orta kısmının müfredatı genel ortaokulların programına göre hayli yoğun ve ağır bir müfredata sahipti denilebilir. Toplam 38 ayrı dersten oluşan ve %60'ı kültür ve fen, %40'ı dini ağırlıklı derslerin oluşturduğu bir müfredat izlenmiştir. Lise kısmının müfredat ağırlığı da orta kısmıyla aynıydı. Genel liselerde 6 yılda 21 çeşit ders okutulurken İmam hatip Okullarında 7 yılda 38 ders okutulmaktaydı.

İmam Hatip Okulları eğitime devam ederken Türkiye'nin geçtiği siyasal süreçlerden de etkilenmişti. 1960 İhtilali sonrasında İmam Hatip Okulları mevcudiyetini korumuş, olumlu veya olumsuz herhangi bir gelişme olmamıştır. Süleyman Demirel liderliğinde Adalet Partisinin iktidara gelmesiyle İmam Hatip

Okullarının sayısında artış olmuştur. Yurt genelinde toplam İHO sayısı 71'e ulaşmıştır. Bununla beraber daha sonrasında çıkarılan çeşitli genelgelerle mezunların iş imkânı kısıtlanmış ya da İHO açılması koşulları zorlaştırılmıştır. Değişen hükümetlerle beraber İHO müfredatında farklı uygulamalara gidilmiştir. 1972 yılında 3 yıla indirilen İHO orta kısımdan dini dersler çıkarılıp genel ortaokul müfredatı uygulanmaya konulmuştur. Üstelik alınan bir kararla İHO'nun birinci devresinden mezun olup da liselere geçiş yapmak isteyenlere doğrudan geçiş hakkı yasaklanmıştır. Bu ise İHO'nun hızlı bir öğrenci kaybı yaşamasına neden olmuştur. 4 yıla çıkarılan İHO lise kısmı için 11 Aralık 1972'de yeni bir program hazırlanmıştır.

Ekim 1972 tarihinde mevcut hükümet ortaokullar ile ilgili yayımladığı kararnamede "her çeşit orta öğretim kurumuna 'lise' adı verilecektir" demiştir. Daha sonra bu 15 Nisan 1973'te kanun haline getirilmiştir. Kanunun 32. Maddesinde ise İHO şöyle tanımlanmıştır:

"İmam-Hatip liseleri imamlık, hatiplik ve Kuran Kursu öğreticiliği gibi dini hizmetlerin yerine getirilmesi ile görevli elemanları yetiştirmek üzere Milli Eğitim Bakanlığınca açılan orta öğretim sistemi içinde hem mesleğe, hem yüksek öğrenime hazırlayıcı programlar uygulayan öğretim kurumlarıdır."

Bu kanunla İmam hatip okulları da liseye dönüştürülmek suretiyle Yüksek İslam Enstitülerinin yanında üniversitelere giriş kapısı da aralanmıştır.

İmam Hatip Liseleri

Siyasal gelişmelere paralel olarak İHL'de birtakım gelişmeler olmuştur. CHP+MSP koalisyon hükümeti döneminde bir taraftan yeni İHL'ler açılırken diğer yandan İmam Hatip Ortaokullarının seçmeli dersleri arasına Kur'an-ı Kerim ve Arapça gibi dersler de konulmuştur. Bu gelişme ile İmam Hatip Okulları 3+4=7 yıllık bir okul haline dönüştürülerek yeniden bütünleştirilmiştir. Bu değişim orta kısımlara olan teveccühü yeniden arttırmış, öğrenci sayısı her geçen yıl katlanarak artmıştır. Demirel'in kurduğu koalisyon hükümeti döneminde 150 İHL öğretime açılmış ve toplam sayı 251'i bulmuştur. Daha sonra yine Süleyman Demirel tarafından 1979'da kurulan azınlık hükümeti döneminde 36 yeni İHL daha açılmıştır. Böylece 1951'den 1980'e kadar açılan toplam İHL sayısı 374'ü bulmuştur.

Bu gibi gelişmeler neticesinde İHL'ye 1977-1978 yıllarında rekor bir yöneliş olmuştur. 1973-1974 eğitim öğretim yılından itibaren 5 sene içerisinde öğrenci sayısında %904,5luk bir artış gözlenmiştir. Bu artışın önemli sebeplerinden birisi de orta öğretim seviyesinde İmam Hatip Okullarının, yüksek öğretim seviyesinde İslam Enstitülerinin güvenli bir ortama sahip olmasıydı. Zira o dönemlerde anarşi ve terör diğer öğretim kurumlarında çokça yaygındı. Anarşi ve terörün girmediği, velilerin çocuklarını müsterih biçimde gönderdikleri yegâne eğitim kurumları İmam Hatip Okullarıydı.

İHL'nin imam, müezzin, müftü gibi muhtelif din hizmetlerini ifa etmek üzere eleman yetiştirmek amacıyla kurulduğu göz önüne alındığında kızlar bu okula bir şekilde alınmamıştı. İHL 1960'a kadar sadece erkeklerin öğrenim gördükleri kurumlardı. Veliler kız çocuklarının hem lise seviyesinde tahsil yapmalarını hem de dini eğitimlerini almalarını sağlamak istiyorlardı. O tarihte ilk kez Yozgat İHL'ye kız öğrenci kaydı yapılmıştır. Bu mevcut tabuları yıktı ve İHL'lerdeki kız öğrenci sayısı giderek arttı. Daha sonra bir İHL'de sadece erkeklerin okuyabileceğine dair bir program çıkmışsa da bir velinin Danıştay'a başvurması neticesinde bu iptal edilmiştir. Kızların mezun olduklarında imam olamayacakları söylenmiş bu yüzden İHL'de okumalarına yönelik çeşitli tartışmalar yapılmıştı. İmam olamadılar; fakat mezunların bir kısmı İlahiyat Fakültelerinde dini yüksek tahsil de yaparak Kuran Kursu öğreticisi oldu. Bir kısmı Diyanette vaize oldu, diğerleri de İmam Hatip Liselerinde meslek dersi öğretmenliği, ilköğretim ve ortaöğretimde din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenliği görevi üstlendiler.

1980 darbesinin ardından İHL açılması durdurulmuş, ancak mevcut sayıda azaltma yoluna da gidilmemiştir. 1983 yılında hükümet Turgut Özal'la birlikte yeniden sivilin eline geçmiş, fakat yeni İHL açılmamıştır. Sebep olarak askerinin gölgesinin hala hükümetin üzerinde oluşu gösterilebilir. İHL sayılarının arttırılmamasına bir çözüm olarak mevcut liselere yan şube açılarak genişleme yoluna gidilmiştir. Bu şekilde gelişme ve genişleme ile İHL şubelerinin 1990'larda sayısı yüzleri bulmuştur. 1991-1992 öğretim yılında bir ara kredili sisteme geçilmiş ancak 4 yıl sonra tekrar kaldırılarak sınıf geçme sistemine dönmüştür.

Anadolu İmam Hatip Liseleri

Turgut Özal'ın kurduğu ilk hükümet döneminde ilk kez Anadolu İmam Hatip Lisesi (AİHL) açılmıştır. Bunlar Almanya'daki işçilerimizin çocuklarının Türkiye'ye getirilip buralarda yetiştirildikten sonra geldikleri yere din görevlisi olarak gönderilmesini sağlamak amacıyla kurulmuştu. İlk defa 1985'te Beykoz AİHL açılmış, 1990'da Kartal İlçesindeki yerine taşınmış ve adı Kartal AİHL olmuştur. Mezunlarının Türkiye derecesi yapması ilginin bu okullara yönelmesini sağlamıştır. Kuruluş amacının tersine ilk yıllar Almanya'dan öğrenci gelse de sonraki yıllarda öğrenci gelmez olmuş ve tamamen yurt içinden sınavla kazanıp kayıt yaptıran öğrencilerle eğitime devam edilmiştir. 2000 yılına kadar açılan AİHL sayısı bağımsız 7, bağlı müdürlük halinde 100 olarak toplamda 107 AİHL mevcuttu.

AİHL 3 kısımdan oluşuyordu; hazırlık kısmı, orta kısmı, lise kısmı. Hazırlık sınıfında ders programı yabancı dil ağırlıklı olmak üzere Türkçe, Kur'an'ı Kerim, beden eğitimi gibi dersler de mevcuttu. Orta kısım ve lise kısmının müfredatı bazı derslerin saat açısından farklılık göstermesi dışında klasik İHL ile aynıydı. AİHL'de yabancı dil klasik İHL'ye göre 8 saat daha fazla idi.

28 Şubat 1997 sürecine kadar İHL sayısı ile beraber halkın teveccühü artmaya devam etmiştir.

28 Şubat Süreci ve İmam Hatip Liseleri

Toplumun bazı kesimlerine göre İHL mezunlarının kendi alanları dışında yüksek okul ve fakültelere gitmeleri Cumhuriyet rejimi ve laiklik açısından sakıncalı idi. Bunlar İHL mezunlarının başka alanlara yönelmelerini devleti ele geçirme planı olarak nitelemişlerdir. Bu tartışmaların yoğun olduğu bir dönemde Haziran 1996'da Necmeddin Erbakan başkanlığında 54. Hükümet kurulmuştur. Türkiye yeni bir döneme girerken tartışmalar daha da şiddetlendi. 28 Şubat 1997 tarihinde toplanan Milli Güvenlik Kurulunda alınarak kamuoyuna açıklanan kararlar Erbakan Hükümetini sarstı. Sonradan 28 Şubat süreci olarak anılacak toplantıda irtica ile ilgili ortaya konulan görüşler yıllarca tartışma konusu oldu. İlk kuruluşundan beri İmam Hatip Liselerinde, 27 Mayıs 1960 askeri darbesi, 12 Mart 1971 muhtırası ve 12 Eylül 1980 askeri darbesi neticesinde görülen kısa süreli duraklama ve gerileme dönemleri hariç, fasilasız devam eden pozitif gelişmeler bu kararla negatif gelişme sürecine girdi. Peki, neden böyle olmuştu? Bazı kesimlerce bu okulların varlığı bir türlü benimsenememiş, sürekli aleyhte propaganda yapılmışken yine bunlar yetkili kurum ve kişileri bu okullara karşı aleyhte şartlandırdılar. Ve bu kurumların kapanması için çeşitli yöntemler icat ettiler.

28 Şubat 1997 sürecinde alınan iki karar İHL'yi olumsuz yönde etkilemiştir. Bunlarda birincisi 8 yıllık kesintisiz eğitim, ikincisi ise mezunların kendi alanları dışında üniversiteye girmesinin engellenmesidir.

18 Ağustos 1997 tarihinde yürürlüğe giren yasayla diğer okullarda ve bilhassa İHL'de yaşananları şöyle maddeleştirebiliriz;

- O yıllarda müstakil ortaokul olarak eğitim ve öğretim faaliyetlerini sürdüren okullarla bazı mesleki ve teknik okulların bünyesindeki orta kısımları ve İHL'nin orta kısımları kapatılmıştır. Yani bu kanunla bütün meslek liseleri çok ciddi darbe yemiştir.
- MEB Talim ve Terbiye kurulunun kararı ile 1+3=4 yıllık bir lise haline dönüştürülmüştür.
- Milli Eğitim Bakanlığınca İHL'nin orta 2. ve 3. sınıfına geçmiş bulunan öğrencilerine öğrenimlerini bu okullarda tamamlama zorunluluğu getirildi. Özellikle lise kısmında öğrenim gören öğrencilerin sırf üniversitelere girişlerini engellemek için başka liselere geçişleri kesin kararlarla engellendi.
- İHL'ye Arapça öğretmeni olarak İlahiyat mezunlarını değil artık Dil-Tarih ve Coğrafya Fakülteleri ile Fen-Edebiyat Fakültelerinin Arap Dili ve Edebiyatı mezunları görevlendirilmeye başlanmıştır.
- 8 yıllık kesintisiz zorunlu eğitimin yürürlüğe girmesiyle önceki yıllarda kayıt yaptıramam korkusuyla yorgan battaniye sabahlayan veliler haber konusu olurken, bu uygulamayla birlikte yeni kayıtlarda büyük düşüş gözlemlendi ve hatta bazı imam hatipler öğrenci bulamaz hale geldi.

İHL mezunlarının üniversiteye girişinin engellenmesi için başvuru ikinci bir yöntem de katsayı uygulaması olmuştu. 8 yıllık zorunlu eğitim kararıyla sarsılan İHL, en büyük darbeyi 1998 yılında YÖK ve ÖSYM'ce belirlenen bir kararla almıştır. Bu, Lise mezunlarının orta öğretim başarı puanları belirlenirken 0.5 ile meslek lisesi mezunlarının puanlarının hesaplanmasında 0.2 ile çarpılması kararıydı. Bu karar meslek lisesi mezunlarının diğerleriyle arasında yaklaşık 30 puanlık bir fark oluşturdu.

İşte bu karar ve uygulama ile bütün mesleki ve teknik liselerle birlikte özellikle İHL'nin önü kesilmiş oldu. Bu uygulamanın sonucu olarak 1999-2000 öğretim yılı içinde ÖSYM'ce yapılan Yabancı Diller sonuçlarına göre 100 sorudan 99'unu cevaplayan İHL mezunu öğrenciler uygulamaya konulan yeni sistemin azizliğine uğrayarak istedikleri bölümlere giremediler.

Bülent Ecevit'in beşinci defa kurduğu hükümet döneminde YÖK tarafından alınan bir kararla meslek lisesi mezunlarının önündeki engel biraz daha yükseltilmiştir. 2003 yılı üniversitelere giriş sınavında Ortaöğretim Başarı Puanı (OBP) belirlenmesinde genel lise öğrencilerinin puanları 0.8, meslek liseleri mezunlarının 0.3 ile çarpımı esas alındı. Bu uygulama ile arada 50 puanlık bir fark meydana getirildi. Netice olarak o yıl yapılan 1,5 milyon öğrencinin katıldığı üniversiteye giriş sınavında AIHL mezunu bir öğrenci Türkiye 21.si olduğu halde istediği bölüme girememiştir. Bu yüzden evvelce 601.000 olan öğrenci sayısı 28 Şubat sürecinde 65.000'e kadar düşmüştür.

Yeni Bir Dönem ve Yeniden açılmaya başlanan İmam Hatip Liseleri

3 Kasım 2002 tarihinde yapılan genel seçimlerde kendisi de bir İHL mezunu olan Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde kurulan AKP hükümeti göreve geldi. Kurulan bu ilk hükümet döneminde İHL yönelik bir girişim olmamıştır. 22 Temmuz 2007'de yapılan genel seçim sonrası AKP tekrar iktidar olmuş; Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 60. Hükümet kurulmuştur. Bu hükümet döneminde 37 yeni İHL açılmıştır. Katsayı uygulamasının kaldırılmasına yönelik girişimler olmuştur. Eski yıllarda uygulanan sayısal, sözel, eşit ağırlık gibi alanlar kaldırılmış, bu şekilde meslek liselerinin alanları dışında tercih yaptıklarında puanlarının kırılmasının önüne geçilmek istenmişti. 21 Temmuz 2009 tarihinde katsayı uygulamasının kaldırıldığı resmen açıklanmıştı. Ancak İstanbul Barosu kararın iptali için Danıştay'a başvurdu. Karar iptal edilince YÖK aradaki katsayı farkını azaltmaya yönelik bir uygulama kararı aldı. Bu karara göre üniversite adayları alanlarına yönelik tercihlerinde puanları 0.15, alan dışı tercihlerinde 0.13 ile çarpılacaktı. Bu düzenleme ile meslek lisesi çıkışlı öğrenciler yıllar sonra

kendi alanları dışında tercih yapma imkânı bulmuştu. 2011 yılında yapılan sınavda İHL mezunları aradaki puan farkını kapatarak üniversitelerin çeşitli bölümlerine yerleşmeyi başardılar.

1 Aralık 2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanı Ömer Dinçer yeni bir karar alındığını açıkladı ve bu son uygulanan puan sisteminin de kaldırılarak artık herkesin puanının 0.12 ile çarpılma yoluna gidileceğini belirtti. Bu kararlara göre artık 1980 ve 1990'lı yıllarda olduğu gibi bütün okulların mezunları eşit şartlarda üniversite sınavlarına girebilecekler.

Günümüzde uygulanan İHL müfredatına bakıldığında derslerin ortak dersler ve meslek dersleri adı altında toplandığı görülmektedir. Ortak dersler adı altında matematik, fizik, kimya, biyoloji, edebiyat, dil ve anlatım gibi dersler verilirken meslek dersleri adı altında tefsir, hitabet, fıkıh, siyer gibi dini içerikleri dersler okutulmaktadır.

İmam Hatip Ortaokullarının yeniden açılması

28 Şubat sürecinde millete rağmen çıkarılan 8 yıllık kesintisiz eğitim yasasıyla birlikte kapatılan İmam Hatip orta kısmı kamuoyunda 4+4+4 kademeli eğitim yasası olarak bilinen 30 Mart 2012 tarihli 6287 sayılı "İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"la birlikte yeniden açılarak İmam Hatip Ortaokulu statüsü kazandı. Anılan yasa dört yıllık ortaokulları normal ortaokullar ve İmam Hatip Ortaokulları olarak iki eşit türe ayırmakta; esnek ve kademeli yapısıyla İmam Hatip Ortaokullarından mezun olanlara istedikleri lise türüne gitme hakkını da vermektedir. İlgili yasa çerçevesinde yapılan düzenlemelerle bundan böyle dördüncü sınıfı bitiren öğrencilere yürüme mesafesinde İmam Hatip Ortaokuluna gidebilme imkânı getirilmiştir.

İmam Hatip Mezunlarının Din Eğitimi ve Öğretimi ile Dini ve Kültürel Hayatımızdaki Yeri

İmam Hatip Okulları hem dini öğretimimiz, dini hayatımız için hem de Milli Eğitim sistemimiz için büyük bir öneme sahiptir. İmam Hatiplerin sosyal-kültürel hayatımıza katkılarını biraz daha açarak ifade etmek gerekirse;

- Diyanet İşleri Başkanlığı personelinin kahir ekseriyeti İmam Hatip Lisesi kökenlidir ve Başkanlık bu personelle insanlarımıza din hizmeti sunmaktadır.
- 2010 yılında öğretime açık 8707 Kuran Kursunda 9567 hanım, 1153 erkek olmak üzere toplam 10720 öğreticinin tamamına yakını İHL çıkışlı olduğu için ülkemizdeki Kuran öğretiminin temelinde bu okulların mezunları vardır.
- İHL'de yaptırılmakta olan din eğitimi ve öğretimi yine bu okulların mezunlarıncaya yürütülmektedir.
- Örgün din eğitimi ve öğretimi veren okullarda Din Kültürü ve Ahlak bilgisi dersi veren öğretmenlerimizin tamamına yakını İHL mezunudur.
- 2011 yılı itibarıyla ömrü 60 yılı bulan İHL'nin mezunları dini, kültürel ve ilmi hizmetlerde bulunmuşlar ve değerli eserler ortaya koymuşlardır. Mezunları edebiyatta, sanatta, sporda, siyasette ve bilimde son derece önemli ve kalıcı eserler vermişlerdir. Ferdi olarak ortaya konulan eserlerin yanında, İslam Ansiklopedisi gibi son derece kıymetli, ciddi ve orijinal bir eserin kolektif olarak ortaya konulması da imam hatip neslinin adeta bir şaheseri olmuştur.
- İmam Hatiplerin gözle görülmeyen ama belki de en önemli olan başka hizmetleri ise memleketimize yeni fikirlerin gelmesine, yeni bakış açılarının doğmasına sebep olmalarıdır. Onlar sade vatandaşın, devletin en üst kademesindeki yetkililerine kadar herkesi dini, ilmi, milli, eğitimsel, sosyal, kültürel ve

siyasi konulara yeni bir gözle bakabilmelerine, olayları ve gelişmeleri farklı bir bakış açısıyla değerlendirebilmelerine sebep olmuşlardır.

- Bütün bunların üzerinde İmam Hatipler devlet millet kaynaşmasında önemli rol oynamış, birlik ve beraberliğimizin teminatı haline gelmişlerdir.

Kaynak: *Medresetü'l-Eimme ve'l-Hutebâ'dan İmam Hatip Liselerine*, Yrd. Doç. Dr. Mustafa Öcal,